

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

P9_TA(2020)0008

Ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamist käsitlev aastaaruanne**Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamist käsitleva aastaaruande kohta (2019/2136(INI))**

(2021/C 270/04)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu aastaaruannet Euroopa Parlamendile ühise välis- ja julgeolekupoliitika kohta,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) V jaotist,
- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) 1975. aasta Helsingi lõppakti,
- võttes arvesse 1949. aasta Põhja-Atlandi lepingut ning 10. juuli 2018. aasta ühisdeklaratsiooni ELi ja NATO koostöö kohta,
- võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja deklaratsiooni poliitilise vastutuse kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Liidu 2016. aastal vastu võetud üldist välis- ja julgeolekupoliitika strateegiat,
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 7. juuni 2017. aasta ühisteatist „Vastupanuvõime strateegiline käsitlus ELi välistegevuses“ (JOIN(2017)0021),
- võttes arvesse 17. mai 2018. aasta Sofia deklaratsiooni ning nõukogu 26. juuni 2018. aasta ja 18. juuni 2019. aasta järeldusi laienemise ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi kohta,
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 25. septembri 2015. aasta resolutsiooni A/RES70/1 „Muudame oma maailma: säästva arengu tegevuskava aastani 2030“,
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325, millega kehtestati 2000. aastal naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 15. novembri 2017. aasta soovitusi nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele, mis käsitleb idapartnerlust 2017. aasta novembri tippkohtumise eel ⁽²⁾,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
- võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A9-0054/2019),

⁽¹⁾ ELT C 210, 3.8.2010, lk 1.⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0440.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

- A. arvestades, et Euroopa Parlamendil on ülesanne ja kohustus teha demokraatlikku järelevalvet ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) üle ning parlament peaks saama selle ülesande täitmiseks vajalikud ja mõjusad vahendid;
- B. arvestades, et ELi välistegevus mõjutab vahetult kodanike heaolu nii ELis kui ka väljaspool ning selle eesmärk on tagada julgeolek ja stabiilsus ja edendada ühtlasi Euroopa väärtusi – vabadust, demokraatiat, võrdsust, õigusriiki ja inimõiguste austamist; arvestades, et Euroopa Liidu kui ülemaailmse rahu ja julgeoleku tagaja usaldusväärsus tugineb sellele, kuidas ta ise tegelikkuses oma väärtusi järgib, ning seetõttu teenib väärtuspõhine välispoliitika vahetult liidu huve;
- C. arvestades, et Euroopa Liit ei saa olla oma põhiväärtuste edendaja, kui neid väärtusi kõigis liikmesriikides ei kaitsta ega järgita;
- D. arvestades, et praegu näeme oma traditsiooniliste partnerite maailmaareenilt tagasitõmbumist, üha kasvavat survet mitmepoolsele koostööle ja institutsioonidele ning piirkondlike jõudude enesekindluse kasvu;
- E. arvestades, et liidu strateegiline keskkond on juba mõnda aega halvenenud, mis tähendab, et vajadus tugevama Euroopa järele, kes tegutseb oma välissuhetes ühtselt, on pakilisem kui kunagi varem, kui tahetakse tulla toime arvukate probleemidega, mis otseselt või kaudselt mõjutavad liidu liikmesriikide ja kodanike julgeolekut; arvestades, et ELi kodanike julgeolekut mõjutavad näiteks: relvakonfliktid vahetult Euroopa ida- ja lõunapiiril ning ebakindlad riigid; terrorism (eelkõige džihadism), küberrünnakud ja desinformatsioonikampaaniad; välissekkumine Euroopa poliitikasse ja valimistesse; massihävitusrelvade levik ja relvade leviku tõkestamise lepingute küsimärgi alla seadmine; kontrollimatut ja sundrännet põhjustanud piirkondlike konfliktide eskaleerumine; pinged liikmesriikide energiavarustuse küsimustes; konkurents loodusvarade pärast, energiasõltuvus ja energiajulgeolek; organiseeritud kuritegevuse kasv Euroopas ja selle piiridel; desarmeerimispuudluste nõrgenemine; kliimamuutused;
- F. arvestades, et džihadism on praegu üks peamisi liidu kodanike turvalisust ohustavaid probleeme ning nii kodu- kui ka välismaal ning et tuleks võtta kiireid, jõulisi ja kooskõlastatud meetmeid;
- G. arvestades, et ükski Euroopa riik ei suuda üksinda lahendada ühtegi praegu Euroopa ja selle lähinaabrite ees seisvatest probleemidest; arvestades, et tuleks austada liikmesriikide põhimõttelist võrdsust ELi välis- ja julgeolekupoliitika ja -meetmete kujundamisel ja see tuleks tagada; arvestades vajadust austada riikide parlamentide eesõigusi oma riikide välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas; arvestades, et ambitsioonikat, usaldusväärset ja mõjusat ühist välispoliitikat tuleb toetada piisavate rahaliste vahendite ning ELi õigeaegse ja otsustava tegevusega; arvestades, et ELi välispoliitika vahendeid tuleb kasutada ühtsemalt ja sidusamalt;
- H. arvestades, et mitmepoolsus on äärmiselt polariseerunud rahvusvahelises keskkonnas rahu, julgeoleku ning kestliku ja kaasava arengu ainus tagatis; arvestades, et selle alused on ohus, kui sellised universaalsed reeglid ja väärtused nagu põhilised inimõigused, rahvusvaheline õigus ja humanitaarõigus kas seatakse kahtluse alla või neid kuritarvitatakse; arvestades, et mitmepoolsus on Euroopa Liidu ÜVJPs kesksel kohal, nagu on sätestatud ELi lepingus;
- I. arvestades, et maailmas toimub globaalne jõukeskuste ümberpaiknemine ja geopoliitiline konkurents on välispoliitikas juhtiv suundumus, mistõttu on vaja kiireid ja adekvaatseid reageerimismehhanisme ning võimeid; arvestades, et kuna liikmesriigid ei tegutses ühtselt, on EL on sellest globaalsest jõukeskuste nihkumisest ja geopoliitilisest konkurentsist suuresti kõrvale jäänud;
- J. arvestades, et tõusvate riikide ja uute majandusjõudude üleilmsed ja piirkondlikud ambitsioonid võivad ohustada Euroopa naaberlade rahu ja stabiilsust, millel on ettearvamatud tagajärjed rahule ning Euroopa ja ülemaailmsele julgeolekule; arvestades, et Euroopal on oht jääda otsuste tegemisest kõrvale ja sattuda seetõttu oluliselt halvemasse olukorda; arvestades, et nimetatud üleilmsed struktuurimuutused hõlbustavad autokraatlike juhtide, vägivaldsete valitsusväliste osalejate ja rahva protestiliikumiste esilekerkimist;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

- K. arvestades, et ELi julgeolekukeskkond, mis sõltub rahust ja stabiilsusest tema naabruses, on muutunud muutlikumaks, prognoosimatumaks, keerukamaks ja vastuvõtlikumaks välisurvele, mis juba ilmnebki hübriidsõja kujul ja väljendub muu hulgas Venemaa ja muude osaliste vaenulikus propagandas, ja lisaks ähvardab seda radikaalsete terroristirühmituste esiletõus, ning kõik see ei lase ELil realiseerida oma suveräänsust ja strateegilist autonoomiat; arvestades, et ebastabiilsus ja ettearvamatus ELi piiridel ja selle lähinaabruses ohustab vahetult kogu maailmajao julgeolekut; arvestades, et sise- ja välisjulgeolek on lahutamatu seotud; arvestades, et välisurvel on nii füüsiline kui ka veebimõõde; arvestades, et desinformatsioon ja välisjõudude muul moel sekkumine ohustab tõsiselt Euroopa suveräänsust ning liidu stabiilsust ja julgeolekut;
- L. arvestades, et ülemaailmsete konfliktide peamised põhjused on sotsiaal-majanduslik ebavõrdsus, rõhumine, kliimamuutused ja osaleva kaasamise puudumine; arvestades, et 2015. aastal võtsid kõik ÜRO liikmesriigid vastu ÜRO kestliku arengu eesmärgid, et koostada võrdse, õiglase, kestliku ja kaasava ülemaailmse koostöö tegevuskava;
- M. arvestades, et kliimamuutuste tagajärgedel on üha tõsisem mõju nii inimelu eri aspektidele kui ka arenguvõimalustele ning ülemaailmsele geopoliitilisele korrale ja stabiilsusele; arvestades, et kliimamuutuste mõjud tabavad kõige tugevamalt neid, kellel on kõige vähem vahendeid nendega kohanemiseks; arvestades, et ELi välispoliitikas tuleks rohkem keskenduda mitmepoolse tegevuse edendamisele, tehes koostööd konkreetsetes kliimaga seotud küsimustes, luues strateegilisi partnerlusi ning tugevdades riiklike ja valitsusväliste osalejate, sealhulgas ülemaailmse reostuse peamiste põhjustajate vahelist koostööd ja läbikäimist;
- N. arvestades, et inimõiguste osas toimub kogu maailmas tagasimine; arvestades, et maailma kõigi piirkondade inimesed, kes oma valitsustelt abi ei saa, otsivad Euroopalt toetust, et tagada oma inimõiguste järgimine;
- O. arvestades, et ELi laienemispoliitika on tõhus liidu välispoliitika vahend; arvestades, et Euroopa naabuspoliitika on ELi ida- ja lõunanaabruse seisukohalt keskne instrument;
- P. arvestades, et 2050. aastaks annab Aafrika eeldatavasti üle poole maailma elanikkonna juurdekasvust – selleks prognoositakse 1,3 miljardit inimest kokku 2,4 miljardist maailma lisanduvast inimesest; arvestades, et selline kasvu koondumine mõnesse kõige vaesemasse riiki toob koos kliimamuutuste mõjuga kaasa hulgaliselt uusi probleeme, millel, kui neid kohe ei lahendata, on väga halb mõju nii kõnealustele riikidele kui ka Euroopa Liidule; arvestades, et ÜRO Kaubandus- ja Arengukonverentsi (UNCTAD) hiljutises 2019. aasta kaubandus- ja arenguaruandes märgitakse, et selleks, et täita ÜRO kestliku arengu tegevuskava eesmärgid aastani 2030, vajatakse täiendavalt 2,5 triljonit USA dollarit aastas;
- Q. arvestades oluliste relvastuskontrolli ja desarmeerimislepingute kokkuvarisemist, selliseid kujunemisjärgus tehnoloogiad nagu kübertehnoloogia, ja autonoomsete relvasüsteemide leviku piiramist, peaksid relvastuskontroll ja relvade leviku tõkestamine saama ELi välis- ja julgeolekupoliitika keskseks teemaks; arvestades, et nõukogu ühine seisukoht 2008/944/ÜVJP⁽³⁾ tuleb läbi vaadata ja seda tuleb ajakohastada nii, et kriteeriume rangelt kohaldatakse ja rakendatakse ning kehtestatakse karistussüsteemid;

Kaalul on mitmepoolsus – tungiv vajadus tugevama ja ühtse Euroopa järele

1. tuletab meelde, et ajal, mil konkureerivad jõud seavad üha enam kahtluse alla reeglitepõhise maailmakorra, peame eurooplastena kaitsma universaalseid väärtusi, norme ja põhimõtteid, eelkõige mitmepoolsust, rahvusvahelist õigust, õigusriiki, demokraatiat, inimõiguste järgimist, põhivabadusi, vaba ja õiglast kaubavahetust, konfliktide rahumeelset lahendamist ning Euroopa ühishuve – seda nii ELis kui ka väljaspool; rõhutab, et selliste üldkehtivate väärtuste nagu demokraatia kandjana usaldusväärsuse säilitamiseks peab Euroopa Liit tegutsema kooskõlas oma põhimõtetega;

⁽³⁾ ELT L 335, 13.12.2008, lk 99.

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

2. rõhutab, et mitmepoolsus peab olema kesksel kohal ELi tegevuses konfliktide ärahoidmiseks, leevendamiseks ja lahendamiseks, tuginedes rahvusvahelise õiguse normidele ja põhimõtetele, ÜRO põhikirjale ja OSCE 1975. aasta Helsingi lõppaktile, ning et see on parim võimalus riikidevahelise poliitilise dialoogi, rahu ja stabiilse maailmakorra tagamiseks; rõhutab oma kindlat veendumust, et märkimisväärselt halvenenud strateegilises keskkonnas on ELil ja selle liikmesriikidel üha suurem kohustus toetada rahvusvahelist julgeolekut;

3. rõhutab, et mitmepoolsus on ELi välis- ja julgeolekupoliitika nurgakivi ning parim viis rahu, julgeoleku, inimõiguste ja jõukuse tagamiseks; toonitab, et selline lähenemisviis toob kasu inimestele Euroopas ja kogu maailmas; tunnistab mitmepoolsuse kolmeosalist käsitlust, mille aluseks on järgmised põhimõtted: rahvusvahelise õiguse kaitse ning selle tagamine, et ELi meetmed tugineksid rahvusvahelise õiguse normidele ja reeglitele ning koostööle; mitmepoolsuse laiendamine uuele ülemaailmsele reaalsusele, mis soodustab kollektiivset lähenemisviisi ja mille juures arvestatakse võimalust kasutada ära ELi normatiivset suutlikkust, sõltumatust ja mõju rahvusvahelistes organisatsioonides, säilitades ja laiendades nende mõju ning reformides rahvusvahelisi organisatsioone ja muutes mitmepoolsed organisatsioonid eesmärgipärasteks; tunnistab lisaks, et tulemusliku mitmepoolsuse tagamiseks tuleb lahendada riiklike ja valitsusväliste osalejate võimu ebavõrdsuse küsimus; tunnustab liitu tema otsustava toetuse eest Pariisi kokkuleppele, piirkondlikele rahulepingutele ja tuumadesarmeerimisele;

4. väljendab kahetsust selle üle, et Ameerika Ühendriigid eemalduvad järk-järgult mitmepoolsest maailmakorrast, täpsemalt taganevad Pariisi kokkuleppest, eemalduvad ühisest laiaulatuslikust tegevuskavast, ÜRO Inimõiguste Nõukogust ja UNESCOst, ning on otsustanud peatada ÜRO Palestiina Põgenike Abi- ja Tööorganisatsiooni (UNRWA) rahastamise; avaldab kindlat toetust ühise laiaulatusliku tegevuskava säilitamisele ja täielikule rakendamisele kõigi osapoolte poolt mitmepoolse maailmakorra ja relvastuse leviku tõkestamise korra osana ning panusena Lähis-Ida piirkondlikku julgeolekusse; on vastu Ameerika Ühendriikide sanktsioonide ühepoolsele eksterritoriaalsele taaskehtestamisele pärast riigi taganemist ühisest laiaulatuslikust tegevuskavast, kuna sellega sekkutakse tõsiselt ELi õiguspärasesse välispoliitilistesse ja majandushuvidesse; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles suurendama oma ühtsust ning heidutusi- ja vastupanuvõimet kolmandatest riikidest pärinevate teiste sanktsioonide suhtes ning olema valmis võtma vastumeetmeid mis tahes riigi suhtes, kelle teised sanktsioonid kahjustavad ELi õiguspäraseid huve;

5. peab kahetsusväärseks arvukaid probleeme ja häireid Atlandi-üleses partnerluses, mis sellegipoolest on Atlandi ookeani mõlema kalda julgeoleku ja heaolu jaoks hädavajalik; peab kahetsusväärseks USA järkjärgulist taandumist mitmepoolsest reeglitepõhisest maailmakorrast;

6. kutsub taas liikmesriike üles toetama ÜRO Julgeolekunõukogu koosseisu ja toimimise reformimist; rõhutab, et EL on pühendunud ÜRO rahvusvahelise tähtsuse suurendamisele;

7. nõuab tugevamat, ühtset, mõjusat, proaktiivset ja strateegilisemalt toimivat Euroopa Liitu, eriti arvestades asjaolu, et äsja algas Euroopa uus poliitiline tsükkel ning ELi välis- ja julgeolekupoliitika võib muutuda; on veendunud, et ükski ELi liikmesriik üksi ei suuda praegustele ülemaailmsetele probleemidele tõhusalt reageerida; rõhutab, et Euroopa koostöö peab olema maailmatasandil mõjukas – selleks on vaja ühist lähenemist, mis ei ole ELi lõhestatuse korral võimalik; nõuab, et EL kaitseks jõulisemalt oma huve ja väärtusi ning tegutseks samas usaldusväärse rahvusvahelise partnerina; on veendunud vajaduses tingimata suurendada ELi enda rahvusvahelist tulemuslikkust ja jõustamisvõimet ning kutsub ELi institutsioone üles olema kodanikesksed ja toimima inimeste huvides; rõhutab, et EL peaks andma teavet poliitikaeesmärkide kohta ning seadma prioriteete ja sihte, mis oleksid seotud kodanikega, keskenduksid protsesside asemel inimestele, annaksid reaalseid tulemusi ega suurendaks veelgi bürokraatiat; nõuab, et EL rahvusvahelise mõõtmega poliitiliste ettepanekute väljatöötamisel parandaks dialoogi kolmandate riikide valitsuste ja valitsusväliste osalejatega, nii et EL saaks rääkida ühel häälel;

8. kinnitab pakilist vajadust tugevdada ELi vastupanuvõimet ja sõltumatust, kindlustades ühist välis- ja julgeolekupoliitikat, mille kindel eesmärk on edendada ELis, selle naabruses ja kogu maailmas rahu, piirkondlikku ja rahvusvahelist julgeolekut, inimõigusi, sotsiaalset õiglust, põhivabadusi ja õigusriiki; rõhutab, et ELi usaldusväärsus maailmas sõltub sellest, kuidas neid põhimõtteid kaitstakse ja järgitakse; on veendunud, et tugevdatud ühine välis- ja julgeolekupoliitika peaks olema sidusam ning hõlmama traditsioonilise pehme jõu kõrval ka tugevat ühist julgeoleku- ja kaitsepoliitikat, mõjusat sanktsioonide poliitikat ja piirülest terrorismivastast koostööd; kordab üleskutset võtta kiiresti vastu ELi inimõigustealaste sanktsioonide mehhanism (ehk Magnitski seaduse ELi variant), mis võimaldaks kehtestada sihipäraseid sanktsioone isikutele, kes on osalenud tõsistes inimõiguste rikkumistes;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

9. on veendunud, et Euroopa Liit peab muutuma usaldusväärseks ja mõjusaks ülemaailmseks osalejaks, kes suudab võtta endale rahvusvahelisel tasandil vastutustundliku, sisulise, aktiivse ja väljapaistva juhtrolli, vallandama oma poliitilise suutlikkuse mõelda ja tegutseda suure mõjuvõimuga geopoliitilise jõuna, ning samal ajal kaitsma ja edendama maailmas ELi lepingu artikli 21 eesmärke, oma üldkehtivaid põhimõtteid ja reegleid, liidu ühiseid väärtusi (alates rahust ja inimõigustest) ja huve maailmas, ning kes aitab kogu maailmas konflikte lahendada ja maailmavalitsust kujundada; kinnitab taas vajadust tagada ELi strateegiline sõltumatus, eelkõige tagada ELi üldises välis- ja julgeolekupoliitika strateegias tunnustatud parem otsustusprotsess, suutlikkus ja piisav kaitsevõime, mida kinnitasid 2018. aasta juunis 28 riigipead ja valitsusjuhti, ning mille eesmärk on edendada võimekamat ja sõltumatumat ELi ajal, mil teravneb geopoliitiline konkurents;

10. toetab täielikult Euroopa Komisjoni presidendi otsust kujundada ELi täitevvõimuorgan ümber selliseks „geopoliitiliseks komisjoniks“, mis keskendub usaldusväärse ning korrapäraselt välistegevust arendava välisosaleja väljakujundamisele; väljendab heameelt tulevase komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja lubaduse üle koordineerida komisjoni tegevuse välismõõdet ning tagada ELi sise- ja välispoliitika parem seostatus; rõhutab, et nn geopoliitiliselt komisjonilt tuleks seetõttu eeldada ülemaailmsetes küsimustes pigem ennetavat kui reageerivat lähenemisviisi ning järgmine mitmeaastane finantsraamistik peaks sellist ülesandepüstitust kajastama; on sellega seoses veendunud, et Euroopa Liit peaks püüdma saavutada ennast jõulisemalt kehtestava suurjõu seisundit, ilma et see piiraks tema kui normide kehtestaja mainet; rõhutab, et nn geopoliitiline komisjon peab oma huve kaitstes täiel määral austama rahvusvahelist õigust ja oma väärtusi; toonitab, et EL peab suhtlema kõigi jõududega koostöö ja avatuse vaimus, kuid jätma endale õiguse vastata vajaduse korral jõule jõuga;

11. kinnitab veel kord oma pühendumust ELi üldisele välis- ja julgeolekupoliitika strateegiale, mis kujutab endast otsustavat edasiminekut juhtumipõhiselt kriisiohjamiselt Euroopa Liidu välispoliitika ühtse käsitluse poole; on veendunud, et ELi üldise välis- ja julgeolekupoliitika strateegia strateegiline läbivaatamine oleks õigeaegne ja vajalik, eelkõige arvestades mõningaid põhjalikke geopoliitilisi muutusi, mis on toimunud pärast selle vastuvõtmist (nt poliitilised lahknevused Atlandi kaarel, uute ennast senisest enam kehtestavate jõudude, nt Hiina esilekerkimine, kliimakriisi süvenemine jne), mis kõik oluliselt mõjutavad liidu välispoliitilisi eesmärke ja üldist julgeolekupoliitikat; kutsub seetõttu komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles alustama kõikehõlmavaid kaasavaid konsultatsioone, alustades liikmesriikide ja ELi välispoliitika juhtivate ekspertidega väljastpoolt ELi institutsioone ning kaasates ka vabaihendusi;

12. on seisukohal, et EL peaks rohkem tuginema kaubandus- ja arengualastele vahenditele, nagu kolmandate riikidega sõlmitavad kahepoolsed lepingud ja vabakaubanduslepingud, seades lepingute ratifitseerimise tingimuseks Pariisi kokkuleppe järgimise ja Euroopa põhiväärtuste austamise;

13. on lisaks seisukohal, et EL peaks oma välise usaldusväärse säilitamiseks seadma inimõiguste klauslite järgimise ELi ja kolmandate riikide vaheliste lepingute keskmesse, muutes lepingud tingimuslikuks ja kohaldades neid klausleid vajaduse korral;

14. on veendunud, et Euroopa Liit peab suutma reageerida kriisidele kiiremini ja tõhusamalt, kasutades kõiki tema käsutuses olevaid diplomaatilisi ja majanduslikke vahendeid, ning peaks ühises julgeoleku- ja kaitsepoliitikas kasutama rohkem tsiviil- ja sõjaväelisi missioone; tuletab siinkohal meelde vajadust pöörata rohkem tähelepanu konfliktide ennetamisele – tegeleda ebastabiilsuse süvapõhjustega ja luua vahendid nende kõrvaldamiseks; sellega seoses tuletab meelde vajadust suurendada järgmises mitmeaastases finantsraamistikus oluliselt ELi eelarvevahendeid ning vähemalt kahekordistada konfliktide ennetamisele, rahu kindlustamisele ja vahendustegevusele eraldatavaid vahendeid; tuletab meelde ELi keskset osa demokraatia edendamisel Euroopa naabrusspiirkonnas, eelkõige Euroopa demokraatia rahastu toetusprogrammide kaudu;

15. rõhutab, et Euroopa Liit peab hakkama rakendama reageeriva lähenemisviisi asemel ennetavat lähenemisviisi ning et tähtis on teha koostööd samalaadse hoiakuga strateegiliste partneritega, eelkõige NATOga ja kiiresti areneva majandusega riikidega, et kaitsta rahvusvahelisel ja humanitaarõigusel põhinevat reeglitepõhist maailmakorda; tuletab meelde, et ELi ühine välis- ja julgeolekupoliitika põhineb partnerlusel ja mitmepoolsusel, mis aitab ühendada asjaomaseid piirkondlikke ja üleilmseid jõude; toonitab pakilist vajadust uurida liitlaste koostöö uusi paindlikke vorme, eelkõige tehnoloogia-, kaubandus- ja investeringuvoogude jälgimisel ja kontrollimisel, ning leida uuenduslikke ja kaasavaid koostöömehhanisme ning arendada arukat mitmepoolsust; nõuab ühist tegevust mitmepoolsete organisatsioonide reformimiseks ja eesmärgipäraseks muutmiseks;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

16. propageerib sellist ELi välispoliitikat, mis koondab ELi institutsioonid ja liikmesriigid ühise ja tugeva ELi tasandi välispoliitika taha ja mis seeläbi suurendab ELi usaldusväarsust; toetab mõtet, et selline poliitika peaks täielikult toetama komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja olulist rolli; julgustab looma liikmesriikide ajutisi koalitsioone, mis suurendavad liidu välistegevuse paindlikkust ja reageerimisvõimet, kuna vähendavad survet, mida põhjustab vajadus saavutada liikmesriikide vahel konsensus; soovib taastada komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja välisministrite vahelised tihedama koostöö vormid, volitades viimatinimetatud tegutsema ELi nimel, et tugevdada ELi ühtekuuluvust ja demokraatlikku legitiimsust; nõuab, et EL edastaks oma kodanikele paremini oma nägemuse ning ühise välis- ja julgeolekupoliitika eesmärgid;

17. nõuab ELilt ja liikmesriikidelt rohkem solidaarsust ja tihedamat omavahelist kooskõlastamist; tuleb meelde, et liidu välispoliitika suunad peaksid olema kooskõlas omavahel ja teiste välismõõdet omavate poliitikameetmetega ning need tuleks rahvusvaheliste partneritega kooskõlastada; on veendunud, et liikmesriikide koostöö on ELis demokraatia, ühiste väärtuste, vabaduste ning sotsiaalsete ja keskkonnanõuete kaitsmiseks hädavajalik; toonitab vajadust laiendada liikmesriikide, partnerrriikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide koostööd; kinnitab ELi lepingu artikli 24 lõike 3 tähtsust – selles öeldakse, et liikmesriigid toetavad aktiivselt ja tingimusteta liidu välis- ja julgeolekupoliitikat lojaalsuse ja vastastikuse solidaarsuse vaimus ning hoiduvad igasugustest meetmetest, mis on vastuolus liidu huvidega; toonitab, et vastavalt aluslepingutele on ELi välisasjade nõukogu foorum, kus liikmesriikide ministrid esitavad oma seisukohad ja lepivad kokku poliitikas, ning et kui poliitikas on kokku lepitud, peavad liikmesriigid täielikult toetama komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat selle poliitika elluviimisel, sealhulgas oma diplomaatilise töö käigus;

18. rõhutab, et Euroopa Liit peab täielikult rakendama Lissaboni lepingu sätteid ja tulemuslikumalt kasutama olemasolevaid vahendeid; nõuab, et EL peab toimima ühtsemalt ja sidusamalt, et täiustada oma otsustusprotsesse ning muutuda välispoliitikas mõjusaks ja usaldusväärseks tegutsejaks, kelle toimimises on otsustav osa Euroopa välisteenistusel;

Euroopa Parlamendi kui ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) tugisamba tugevdamine

19. rõhutab, et Euroopa Liit saab oma potentsiaali täielikult ära kasutada vaid ühtselt kõneldes ja tegutsedes ning viies otsuste tegemise järkjärgult riiklikult tasandilt riikideülesele tasandile, kasutades täielikult ära ELi aluslepingute, institutsioonide ja nende menetluste pakutavaid võimalusi ning toimides täiel määral vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele ja kaistes liikmesriikide pädevusi; rõhutab, et Euroopa Liit peaks selle eesmärgi saavutamiseks kasutama kõiki kättesaadavaid vahendeid, sealhulgas neid, mida pakub parlamentaarne diplomaatia;

20. kordab sellega seoses, et aastatega on Euroopa Parlament välja arendanud rea selliseid välistegevuse töövahendeid ja võrgustikke nagu parlamentaarsed ühiskomisjonid ja parlamentaarsed koostöökomisjonid kolmandate riikidega, samuti parlamentidevahelised delegatsioonid, ajutised delegatsioonid ja valimisvaatlusmissioonid, mis erinevad ELi täitevõimu omadest ja samas täiendavad neid; toonitab Euroopa Parlamendi volitusi ning tema teostatavat kontrolli ja järelevalvet, ning rõhutab, et parlamendi aruanded ja resolutsioonid väärivad suuremat tähelepanu; rõhutab, et parlamentaarsed assambleed on olulised koostöö- ja institutsioonilise arutelu foorumid ning juhib tähelepanu nende väärtuslikule panusele Euroopa välistegevuses ja julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas; rõhutab vajadust nende tegevust edendada ja tagada nende nõuetekohane töö;

21. rõhutab ELi valimisvaatlusmissioonide suurt tähtsust; rõhutab parlamendiliikmete hulgast nimetatud peavaatlejate poliitilist vastutust; nõuab seepärast ELi välis- ja julgeolekupoliitika ühtsemat käsitlust, mis hõlmaks ka parlamentaarset mõõdet; nõuab institutsioonidevahelist koostööd kolmandatele riikidele ja piirkondadele suunatud strateegiate väljatöötamisel, pöörates erilist tähelepanu Lääne-Balkani ja idapartnerluse riikidele; tuleb meelde parlamentaarset diplomaatia ja parlamentidevaheliste suhete tähtsust nende eesmärkide toetamisel; kinnitab, et Euroopa Parlamendil peab olema olulisem roll ÜVJPs ja rahvusvahelisel areenil; juhib tähelepanu vajadusele, et EL ja liikmesriigid peavad üheskoos koostama uute rõhuasetustega parlamentaarset diplomaatia üldise poliitilise strateegia, mis hõlmab ELi välis- ja julgeolekupoliitika integreeritumat käsitlust, ning kohandama oma töömeetodeid;

22. rõhutab kõigi ÜVJP/ÜJKPga seotud institutsioonide rolli oma töömeetodite läbivaatamisel ning hindamisel, kuidas parimal moel täita oma aluslepingutest tulenevat rolli;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

23. nõuab paremat institutsioonidevahelist koostööd, mille käigus esitatakse teave Euroopa Parlamendile piisavalt aegsasti, et ta saaks vajaduse korral oma seisukohta väljendada ning et komisjon ja Euroopa välisteenistus saaksid Euroopa Parlamendi seisukohti arvesse võtta; nõuab, et komisjon ja Euroopa välisteenistus jagaksid tõhusamalt ja põhjalikumalt teavet, et parlament saaks tõhusalt ja õigeaegselt täita oma kontrollifunktsiooni, sealhulgas ÜVJP valdkonnas; väljendab heameelt komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja lubaduse üle Euroopa Parlamenti ÜVJP põhivalikutest paremini ja kiiremini teavitada, teda kaasata ja temaga konsulteerida;

24. nõuab, et Euroopa Parlamendi kontrolli ja järelevalvet ELi välistegevuse üle tuleb tugevdada, sealhulgas jätkata korrapäraseid konsultatsioone komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja, Euroopa välisteenistuse ja komisjoniga; nõuab, et viidaks lõpule läbirääkimised, mis puudutavad parlamendi juurdepääsu nõukogu tundlikule teabele ÜVJP ja ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) valdkonnas;

25. märgib, et Brexiti teostumise korral tuleks ELi täitevvõimuorganil anda Euroopa Parlamendi väliskomisjonile, kes on peamine kolmandate riikidega suhtlemise eest vastutav parlamendikomisjon, kogu vajalik teave, et väliskomisjon saaks kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikliga 218 parlamendi nimel kontrollida läbirääkimiste protsessi ja anda aegsasti teavet Ühendkuningriigiga sõlmitavate tulevaste kokkulepete kohta, mille jaoks on vaja parlamendi nõusolekut; rõhutab, et Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi tulevane koostöö ÜVJP ja ÜJKP valdkonnas on tähtis, ning tunnustab vajadust leida loominguks lahendused;

26. juhib tähelepanu ELi järjepidevatele pingutustele selle nimel, et säilitada ja tugevdada vaba ja avatud rahvusvahelist korda, mis põhineb õigusriigi austamisel;

27. nõuab, et enne kui komisjon ja Euroopa välisteenistus võtavad vastu ÜVJPga seotud strateegia või teatise, tuleks luua parlamendi väliskomisjoni ja asjaomaste organitega konsulteerimise mehhanism;

28. nõuab ELi välistegevuse rahastamisvahendite ja ÜVJP suuremat sidusust, järjepidevust ja vastastikust täiendavust vastavalt aluslepingute sätetele, et Euroopa Liit saaks lahendada üha kasvavaid välispoliitilisi ja julgeolekuprobleeme; rõhutab, et usaldusväärset ja tulemuslikku ÜVJPd tuleb toetada piisavate rahaliste vahenditega; nõuab, et need vahendid tuleb järgmises, 2021.–2027. aasta finantsraamistikus ELi välistegevusele kättesaadavaks teha ja et EL peab suunama oma vahendid strateegilistele prioriteetidele;

29. võtab teadmiseks komisjoni ettepaneku ühendada enamik olemasolevaid välistegevuse rahastamisvahendeid üheks rahastamisvahendiks – naabuspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendiks (NDICI); kordab, et välistegevuse vahendite koondamine ühte fondi võib tekitada sünergiaid ja tulemuslikkust ning kiirendada otsustusprotsesse ja vahendite väljamaksmist, kuid see ei tohiks juhtida liidu rahastamist kõrvale pikaajalistest ja üldistest välispoliitika eesmärkidest, milleks on vaesuse kaotamine, kestlik areng ja inimõiguste kaitse; väljendab rahulolu naabuspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi raames välja pakutud välistegevuse rahastamisvahendite lihtsustatud struktuuriga; nõuab sobivat kontrolli- ja tasakaalustussüsteemi, piisavat selgust, strateegilist poliitilist panustamist ja Euroopa Parlamendi poolset korrapärast rakendamise järelevalvet; rõhutab, kui tähtis on naaberriikidele antavat abi diferentseerida nii, et neile, kes on euroopalikele reformidele rohkem pühendunud, antaks rohkem ja vähem pühendunud riikidele vähem abi;

30. rõhutab, et Euroopa Parlamendil peab olema suurem roll kõigi ELi välistegevuse vahendite, sealhulgas aastate 2021–2027 ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA III) kontrollimisel ja suunamisel; rõhutab stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahendi tähtsust eeskätt rahu ja stabiilsuse toetamisel kogu maailmas; ootab, et õigeaegselt kiidetaks heaks 2020. aasta järgsed vahendid, sh Euroopa rahutagamisrahastu, et vältida tarbetuid lünki rahastamises;

31. on veendunud, et konfliktide ennetamine, rahu kindlustamine ja vahendamine ning pikaleveninud konfliktide rahumeelne lahendamine, eelkõige ELi lähinaabruses, peaks olema lähiaastatel prioriteet; toonitab, et selline käsitlus annab suurt ELi lisaväärtust nii poliitilises, sotsiaalses, majanduslikus kui ka turvalisuse mõttes; tuletab meelde, et konfliktide ennetamine ja vahendustegevus aitab tugevdada ELi kohalolekut ja usaldusväärset rahvusvahelist areenil ning see tegevus peaks moodustama osa terviklikust käsitlusest, mis seob kokku julgeoleku, diplomaatia ja arengu; juhib tähelepanu vajadusele tugevdada Euroopa Liitu kui mõjukat ülemaailmset osapoolt, ning investeerida konfliktide ennetamisse ja

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

vahendustegevusse; nõuab, et EL rohkem tähtsustaks konfliktide ennetamist ja vahendustegevust; rõhutab Euroopa Parlamendi väärtuslikku panust konfliktide lahendamisel ning tema panust vahendamisse, dialoogi ja selliste väärtuste edendamisse nagu demokraatia, õigusriik, vähemuste ja põhiõiguste austamine (eelkõige Lääne-Balkani riikides, idapartnerluse riikides ja lõunapoolsetes naaberriikides), ning nõuab vahendustegevuse valdkonnas institutsioonidevahelise koostöö tugevdamist; väljendab heameelt seoses ELi kasvava tähtsusega konfliktide lahendamisel ja usalduse suurendamisel kas toimivate kokkulepitud läbirääkimisformaatide ja -põhimõtete raames või neid täiendades;

32. tuletab meelde, kui oluline on tugev Euroopa naabruspoliitika, milles EL pühendub ida- ja lõunapoolsete partnerriikidega ühistele sotsiaalsetele, poliitilistele ja majandushuvidele; toonitab, et liit võib Euroopa naabruspoliitika kaudu tugevdada ELi partnerite vastupanuvõimet, mis on neid mõjutavate ohtude ja survega toimetulemiseks esmatähtis; tunnistab, et selleks, et Euroopa Liit saaks olla maailmaareenil tugev tegutseja, peab ta olema oluline tegutseja oma naabruskonnas;

33. tuletab meelde, et tänapäeva demokraatlikes riikides on vaja täielikult toimivat seadusandlikku võimu, ning rõhutab sellega seoses, kui oluline on toetada parlamentide tööd nii Lääne-Balkani riikides kui ka naaberriikides;

34. tunnistab, et idanaabruse stabiilsus on vajalik liidu enda stabiilsuse jaoks ning EL suutlikkuse jaoks kutsuda oma naaberpiirkondades ja -riikides esile muutusi; kinnitab taas oma toetust idapartnerlusele, mille 10. aastapäev oli 2019. aastal; rõhutab aga, et idapartnerluses suurema edu saavutamiseks peavad mõlemad, nii EL kui ka tema partnerriigid tegema uusi algatusi ja võtma uusi kohustusi; soovib arendada idapartnerluse raames veelgi tihedamaid suhteid, muu hulgas luua sihipäraseid strateegiaid Ukraina, Gruusia ja Moldova suunal, ning peab oluliseks võtta teadmiseks sellised ideed nagu 2030. aasta kolmikstrateegia ja kõige arenenumate ELiga assotsieerunud idapartnerluse riikide algatused; märgib, et sellise käsitluse aluseks peab olema põhimõte „rohkema(te saavutuste) eest rohkem ja vähema eest vähem“, mida Euroopa kolmikprotsessi nime all veavad ELi institutsioonid ja nendega sarnaselt meelestatud liikmesriigid ning mille keskmes on Berliini protsessi ja Euroopa Majanduspiirkonna integratsiooni parimaid tavasid järgivad reaalsed projektid ja programmid; on veendunud, et edukad muutused idapartnerluse riikides, eelkõige ELiga assotsieerunud riikides Ukrainas, Gruusias ja Moldovas, võivad avaldada soodsat mõju ka naaberriigi Venemaa ühiskonnale;

35. tuletab meelde ja rõhutab, et koostöö idapartnerluse riikide ja teiste ELi naaberriikidega peaks olema ÜVJP prioriteet, sest nende riikide areng ja demokratiseerimine on ELi jaoks väga tähtis; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles jätkuvalt tugevdama majanduslikke ja ühendavaid sidemeid, kasutades selleks kaubandus- ja assotsieerimislepinguid, pääsu ühtsele turule ja tihedamaid inimestevahelisi kontakte – sealhulgas viisarežiimi lihtsustamise ja liberaliseerimise kaudu, kui kõik nõuded on täidetud; rõhutab, et eelnimetatu võib stimuleerida energilisemaid demokraatlikke reforme ning Euroopa normide ja standardite kasutuselevõtmist;

36. kinnitab ELi tahet toetada Ukraina ja kõigi idapartnerluse riikide suveräänsust, poliitilist sõltumatust ja territoriaalset terviklikkust nende rahvusvaheliselt tunnustatud piirides kooskõlas rahvusvahelise õiguse ning normide ja põhimõtetega, suurendada toetust konfliktipiirkondade elanikele, sisepõgenikele ja pagulastele, ning tema tahet tõkestada kolmandate riikide, eelkõige Venemaa destabiliseerimispuüded; on vastu jõu kasutamisele või jõuga ähvardamisele konfliktide lahendamisel ning kordab oma nägemust, et praegused konfliktid kõigis idapartnerluse riikides tuleks lahendada kooskõlas rahvusvahelise õiguse normide ja põhimõtetega; järgib endiselt igati Krimmi ebaseadusliku annekteerimise mitetunnustamise poliitikat; rõhutab tungivalt, et idanaabruse riikides jätkuvate pikaleveninud konfliktide lahendamiseks on vaja rahvusvahelisel õigusel põhinevat aktiivset tegutsemist; mõistab lisaks hukka Gruusia okupeeritud alade (Abhaasia ja Lõuna-Osseetia) jätkuva militariseerimise ning kutsub Venemaad üles täitma oma rahvusvahelisest õigusest tulenevaid kohustusi; rõhutab, et rohkem kui kümme aastat pärast Venemaa agressiooni lõppu Gruusias ja seejärel ELi vahendusel sõlmitud relvarahu rikuvald venelased endiselt jöhkralt mõningaid relvarahu sätteid ning toimub nn piiristamisprotsess; nõuab Euroopa Liidu vaatlusmissiooni (EUMM) tugevdamist Gruusias ja selle nähtavuse suurendamist; nõuab tungivalt, et Venemaa Föderatsioon kui okupatsioonivõim täidaks oma rahvusvahelisi kohustusi ja võimaldaks EUMMile takistusteta pääsu okupeeritud piirkondadesse;

37. väljendab heameelt selle üle, et komisjoni president kinnitas taas Lääne-Balkani riikide ELiga ühinemise väljavaateid, ning rõhutab oma pühendumust laienemisele, mis kujutab endast jätkuvalt võtmetähtsusega poliitikat ja ELi tõukejõudu; kordab, et ELi seisukoht laienemise küsimuses peab olema usaldusväärne ja ambitsioonikas;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

38. nõuab Lääne-Balkani riikide jaoks usaldusväärset ELi laienemisstrateegiat, mille aluseks oleks Kopenhaageni kriteeriumite rakendamisest tulenev range ja õiglane tingimuslikkus ning mis jääks välispoliitikas oluliseks julgeoleku edendamise vahendiks, mis tugevdab piirkonnas ELi jaoks strateegiliselt tähtsate riikide vastupanuvõimet;

39. kordab, et üldise ÜVJP kõrval on ELi poliitika eesmärk suunata Lääne-Balkani riike ELiga ühinemise suunas; märgib, et see laienemisprotsess on tulemuspõhine ning sõltub sellest, kuidas need riigid järgivad Kopenhaageni kriteeriume, demokraatlikke põhimõtteid, põhivabadusi ning inimõigusi ja vähemuste õigusi ning austavad õigusriiki ja nende individuaalsetest saavutustest kehtestatud kriteeriumide täitmisel;

40. rõhutab, kui tähtis on kandidaatriikides pidev reformiprotsess ja sellega seotud ümberkujundused; kavatab endiselt igati toetada ELi-suunalisi reforme ja projekte, eelkõige selliseid, mille eesmärk on tugevdada õigusriiki ja head valitsemistava, kaitsta põhiõigusi ning soodustada leppimist, heanaaberlikke suhteid ja piirkondlikku koostööd; peab kahetsusväärseks selle protsessi aeglustumist;

ÜVJP tugevdamine ülemaailmsete ohtudega võitlemiseks

41. nõuab, et tugevdataks ELi ja selle liikmesriikide suutlikkust tegutseda julgeoleku ja kaitse valdkonnas iseseisvalt; rõhutab, et tõhus ja tihe koostöö selliste partnerorganisatsioonidega nagu ÜRO või NATO, ja teiste rahvusvaheliste institutsioonidega, nagu Aafrika Liit ja OSCE, on olulisem kui kunagi varem; rõhutab, et NATO on ELi peamine julgeolekupartner; rõhutab, et kõigis kaitseküsimustes ning julgeolekuprobleemide lahendamisel Euroopas ja selle naabruses, eelkõige hübriidohtudega võitlemisel, on tähtis teha tihedat koostööd NATOga;

42. peab kiiduväärseks, et EL püüab tugevdada ELi julgeolekut ja kaitset, et liitu ja selle kodanikke paremini kaitsta ning aidata kindlustada nii naaberriikides kui ka kaugemal rahu ja stabiilsust kooskõlas ELi ja NATO koostööd käsitleva 10. juuli 2018. aasta ühisdeklaratsiooniga;

43. rõhutab siiski NATO kui Euroopa julgeoleku olulise alustala rolli ning tunneb heameelt käimasoleva NATO laienemise üle, mis suurendab Euroopa stabiilsust ja heaolu;

44. on seisukohal, et kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamine muudab ELi välis- ja julgeolekupoliitika tulemuslikumaks ja kiirendab otsustusprotsessi; palub nõukogul kasutada kvalifitseeritud häälteenamust regulaarselt ELi lepingu artikli 31 lõikes 2 ette nähtud juhtudel ja palub nõukogul võtta see kasutusele ELi lepingu artikli 31 lõikes 3 sisalduva sillaklausli abil; soovib nõukogul kaaluda kvalifitseeritud häälteenamuse laiendamist ühise välis- ja julgeolekupoliitika muudele valdkondadele;

45. toetab ELis liikmesriikide vahel ja nende koostöös toimuvat arutelu selliste uute vormide üle nagu Euroopa Julgeolekunõukogu ja tihedama kooskõlastamise viiside üle nii ELis kui ka rahvusvahelistes organisatsioonides, et tõhustada julgeolekupoliitilist otsustusprotsessi;

46. tervitab komisjoni presidendi otsust luua viie aasta jooksul tõeline ja toimiv Euroopa kaitsekoostöö liit ning nõuab selle rajamiseks läbipaistvat mõttevahetust Euroopa Parlamendi ja liikmesriikidega; on sellega seoses veendunud, et EL peaks parimal viisil ära kasutama selliseid juba olemasolevaid mehhanisme ja vahendeid nagu alaline struktureeritud koostöö (PESCO), sõjaväeline liikuvus ja Euroopa Kaitsefond (EDF), mille eesmärk on parandada riiklikku ja üleeuroopalist suutlikkust ning toetada Euroopa kaitsetööstuse tõhustamist; nõuab, et kõigi uute kaitsevaldkonna vahendite jaoks loodaks parlamentaarse demokraatliku kontrolli mehhanism;

47. toonitab vajadust tagada, et pidevalt hinnataks alalist struktureeritud koostööd (PESCO) ja Euroopa Kaitsefondi ning seda, kuidas nad aitavad saavutada ÜVJP eesmarke, selleks et tagada PESCO kohustuste täitmiseks piisavad vahendid ning rakendada ELi otsuseid sidusalt ja tulemuslikult, sealhulgas integreerituna Euroopa kaitsesektori tehnoloogilise ja tööstusliku baasi (EDTIB) kaudu viisil, mis tagab, et liit oleks ka edaspidi koostööaldis;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

48. tuletab meelde, et ELi lepingu artikli 20 lõikega 2, milles on esitatud tõhustatud koostöö sätted, antakse liikmesriikidele lisavõimalused ÜVJP edasiarendamiseks, ja neid tuleks seetõttu kasutada;

49. tuletab meelde, et kliimamuutused mõjutavad kõiki inimelu aspekte ning suurendavad muu hulgas konfliktide ja vägivalda tõenäosust; rõhutab, et kliimajulgeoleku probleemid ja tahe tagada ülemaailmne keskkonnajuhtimine tuleks integreerida välispoliitikasse;

50. toonitab asjaolu, et EL peaks välja arendama suutlikkuse jälgida kliimamuutustega seotud riske ning see peaks hõlmama konfliktitundlikkust ja kriisiennetusmeetmeid; tunnistab sellega seoses, et kliimamuutustega kohanemise ja rahu kindlustamise meetmete omavaheline sidumine toetab konfliktide ennetamist; rõhutab vajadust töötada välja terviklik ja ennetav kliimamuutuste käsitus; nõuab, et EL ja liikmesriigid seaksid endale rahvusvahelisel kliimakonverentsil ulatuslikud eesmärgid ja täidaksid oma kohustused; rõhutab, kui väärtuslik on sellega seoses kliimadiplomaatia;

51. toonitab vajadust töötada välja kliimamuutuste ja julgeoleku terviklik käsitus kooskõlas kestliku arengu eesmärkidega, eelkõige eesmärkidega 13 ja 16, et tagada Pariisi kokkuleppe alusel õiglased ja piisavad kliimameetmete rahastamise vood ning eraldada sellistele meetmetele praeguse stabiilsuse ja rahu edendamise rahastamisvahendi ning tulevase naabruspoliitika, arengu ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi raames rohkem vahendeid;

52. rõhutab Arktika piirkonna kasvavat geopoliitilist tähtsust ning selle mõju ELi ja kogu maailma julgeolekuolukorrale; nõuab tungivalt, et EL tegutseks selle nimel, et töötada välja sidusam ELi sise- ja välispoliitika, Arktika-strateegia ja konkreetne ELi Arktikas tegutsemise kava ning et seejuures võetaks arvesse ka julgeoleku- ja geostrateegilisi aspekte; märgib, et EL suudab aidata lahendada võimalikke julgeoleku- ja geostrateegilisi probleeme;

53. nõuab suuremat toetust ELi merendusjulgeoleku strateegiale, kuna meresõiduvabadus muutub nii meie naabruses kui ka kogu maailmas üha problemaatilisemaks; rõhutab, et meresõiduvabadust tuleb alati austada ning et meetmetes tuleb keskenduda relvakonfliktide ja sõjaliste vahejuhtumite leevendamisele ja ennetamisele;

54. peab kahetsusväärseks, et pinged kasvavad ning mereõiguse ja kaubandusliku meresõidu õiguse rikkumisi esineb jätkuvalt paljude maailma suurimate merenduse sõlmpunktide ümbruses, näiteks Lõuna-Hiina merel, Hormuzi väinas, Adeni lahel ja Guinea lahel; tuletab meelde Aasovi merel valitsevat ebakindlat olukorda; märgib, et paljud nimetatud pingetest on geopoliitilise iseloomuga;

55. kutsub ELi üles võtma aktiivseid meetmeid ja kaaluma piiravate meetmete võtmist vastuseks meresõiduvabaduse ja kaubandusliku meresõidu õiguse ränkadele rikkumistele;

56. tuletab meelde, et relvastuskontrolli, desarmeerimise ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise tulemuslik rahvusvaheline kord on ülemaailmse ja Euroopa julgeoleku nurgakivi; märgib, et vastutustundetu relvade üleandmine kolmandatele riikidele õhustab ja nõrgestab ÜVJPd, eelkõige ELi jõupingutusi rahu, stabiilsuse ja kestliku arengu saavutamiseks; nõuab, et rangelt järgitaks ühises seisukohas 2008/944/ÜVJP (sõjatehnoloogia ekspordi kontrolli kohta) toodud kaheksat kriteeriumi ning nõuab ELi tasandi järelevalve- ja kontrollimehhanismi; rõhutab, et vaja on kaitsetööstust, kus maksumaksjate raha kasutatakse tulemuslikult ja tõhusalt, ning et EL peab edendama kaitsetööstuse kaupade integreeritumat siseturgu ning kooskõlastatud poliitikat kaitsealase teadus- ja arendustegevuse toetamiseks; kutsub liikmesriike üles seadma ELi välis- ja julgeolekupoliitika prioriteediks mitmepoolse tuumadesarmeerimise; on veendunud, et EL peab jätkama pingutusi Iraani tuumakokkuleppe säilitamiseks; nõuab tungivalt, et komisjoni asepresident ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja kasutaks kõiki saadaolevaid poliitilisi ja diplomaatilisi vahendeid, et kaitsta ühist laiaulatuslikku tegevuskava ja uut strateegilist relvastuse vähendamise lepingut (uus START-leping) ning käivitada sidus ja usaldusväärne strateegia mitmepoolseteks läbirääkimisteks piirkondlike pingelõdvenduse ja usalduse suurendamise meetmete üle Pärsia lahe piirkonnas, mis hõlmaks kõiki piirkonna osalisi; toonitab, et ELi suutlikkus pidada kõigi asjaosalistega diplomaatilist suhtlust on suur väärtus, mida tuleks sel eesmärgil täiel määral kasutada;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

57. nõuab tungivalt, et liikmesriigid järgiksid täielikult sõjatehnoloogia ekspordi kontrolli käsitlevat nõukogu ühist seisukohta 2008/944/ÜVJP, täidaksid rangelt oma nimetatud ühisest seisukohast (eelkõige selle piirkondlikku rahu, julgeolekut ja stabiilsust käsitlevast 4. kriteeriumist) tulenevad kohustused seoses relvaekspordiga Türgisse ning kehtestaksid Türgile relvaembargo, sest ta tungis ebaseaduslikult Põhja-Süüriasse ja paneb toime õigusvastaseid tegusid ka Vahemere piirkonna idaosas, eelkõige tungides Küprose Vabariigi majandusvööndisse ja territoriaalvetesse; kordab oma seisukohta, et ühine seisukoht tuleb läbi vaadata ja seda tuleb ajakohastada nii, et selle kriteeriume rangelt kohaldataks ja rakendataks ning loodaks karistusmehhanism; palub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat lugeda see esmatahtsaks küsimuseks;

58. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles edendama julgeoleku ja kaitse valdkonnas Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonnaga kahe piirkonna koostöö mitmemõõtmelist strateegiat, toetama mitmepoolse korra ühist kaitsmist, koostöö tugevdamist terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemisel ning võitluses kliimamuutuste ja neist sotsiaalsele, poliitilisele ja majanduslikule stabiilsusele tuleneva mõju vastu ning edendama dialoogi kui vahendit, mille abil saavutada läbirääkimiste teel rahumeelseid lahendusi poliitilistele konfliktidele, mille tunnustajateks me oleme;

59. nõuab, et uuritaks, kas on võimalik luua uus foorum mitmepoolse koostöö tegemiseks lääneliitlaste, st ELi, USA, Jaapani, Kanada, Lõuna-Korea, Austraalia ja Uus-Meremaa vahel ning tugineda seejuures mitmepoolse strateegilise ekspordikontrolli kooskõlastuskomitee (*Coordinating Committee for Multilateral Strategic Export Controls*) pärandile; rõhutab, et see uus foorum peaks olema pädev jälgima ja kontrollima tehnoloogia ekspordi, kaubandusvooge ja tundlikke investeeringuid probleemsetesse riikidesse;

60. rõhutab, et sisuliste suhete tugevdamine Ida- ja Kagu-Aasiaga on ELi reeglitel põhineva, tervikliku ja jätkusuutliku ühenduvusstrateegia jaoks väga oluline; edendab sellega seoses kestlikkust, reeglitepõhist käsitlust ja mitmeaastast finantsraamistikku kui otsustava tähtsusega vahendeid;

61. võtab teadmiseks sõjalise võimekuse suurendamise selles piirkonnas ning nõuab, et kõik asjaosalised austaksid meresõiduvabadust, lahendaksid erimeelsused rahumeelsete vahenditega ning hoiduksid ühepoolsetest meetmetest senise olukorra muutmiseks, sealhulgas Ida- ja Lõuna-Hiina merel ning Taiwani väinas; väljendab muret selle pärast, et autokraatlike režiimide sekkumine eelseisvatesse üldvalimistesse (väärinfo levitamine ja küberrünnakud) ohustab Aasia demokraatlikke riike ja piirkonna stabiilsust; kordab oma toetust Taiwani sisulisele osalemisele rahvusvahelistes organisatsioonides, mehhanismides ja tegevustes;

62. rõhutab, et komisjon peaks küberjulgeoleku strateegia integreerima Euroopa digitaliseerimistegevusse ning edendama seda algatust kõigis liikmesriikides osana tugevast poliitilisest ja majanduslikust pühendumusest digitaalse innovatsiooni edendamisele;

63. kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat, komisjoni ja liikmesriike üles tegema rohkem, et tõkestada asümmeetriliste riskiseisundite kombinatsioonidest tingitud küber- ja hübriidohtusid, ning selleks tugevdama ELi ja liikmesriikide küberkaitsemehhanisme ja hübriidohtudele vastupanemise võimet ja rajama küberohtude suhtes vastupidavaid taristuid; nõuab sellega seoses, et töötataks välja terviklik ühine suutlikkus ja meetodid riskide ja nõrkuste hindamiseks; rõhutab, et niisuguste probleemide tulemuslikuks lahendamiseks tuleb parandada kooskõlastamist; tuletab meelde, et strateegiline kommunikatsioon ja avalik diplomaatia peaksid tugevdama ELi geopoliitilist mõju ja üldist kuvandit maailmas ning kaitsma ELi huve;

64. rõhutab, et välissekkumine ELi asjadesse ohustab tõsiselt Euroopa julgeolekut ja stabiilsust; toetab jõuliselt Euroopa Liidu strateegilise kommunikatsiooni võimekuse suurendamist; sellega seoses nõuab suuremat toetust kolmele (idanaabruse, lõunanaabruse ja Lääne-Balkani riikide) strateegilise kommunikatsiooni töörühmale; nõuab seetõttu suuremat toetust väga olulisele ELi strateegilise kommunikatsiooni rakkerühmale, mis tuleb muuta Euroopa välisteenistuse täiemahuliseks üksuseks, mis vastutab ida- ja lõunanaabruse eest ning millel on nõuetekohane töötajaskond ja piisavad eelarvevahendid – selleks võib lisada eraldi eelarverea;

65. kutsub liikmesriike üles tugevdama oma suutlikkust ja ergutama koostööd ja teabe jagamist, et takistada kolmandate riikide riiklikke ja valitsusväliseid osalejaid vaenulikult sekkumast ELi ja liikmesriikide otsustusprotsessi; on veendunud, et selle eesmärgi saavutamist võib soodustada ka ELi senisest võimekam strateegiline kommunikatsioon;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

66. toonitab, et valimistesse sekkumine on hübriidsõja laiema strateegia osa, mistõttu sellele reageerimine on jätkuvalt julgeoleku- ja välispoliitika keskne küsimus; palub komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal, komisjonil ja liikmesriikidel töötada välja terviklik strateegia võitluseks välissekkumise vastu valimistesse ja väärinfo vastu riikide ja kogu Euroopa demokraatlikes protsessides, pidades siinkohal silmas ka Venemaa riiklikult toetatud propagandat;

67. märgib, et Venemaa on ELi ja liikmesriikide jaoks kõige otsesem hübriid- ja tavapärase julgeolekuohtude allikas ning et ta püüab aktiivselt õõnestada Euroopa ühtsust, sõltumatust, universaalseid väärtusi ja rahvusvahelisi norme; jääb kindlaks seisukohale, et kuigi praegusel Moskva võimuladvikult ei ole agressiivse poliitika muutumist oodata, on Venemaa positiivne muutumine demokraatlikumaks ja euroopalikumaks riigiks kaugemas tulevikus siiski võimalik; nõuab seetõttu suuremaid pingutusi ELi ja liikmesriikide vastupanuvõime tugevdamiseks ning ELi niisuguse pikaajalise Venemaa-strateegia koostamist, mis tugineb kolmele sambale, milleks on heidutus, ohjamine ja ümberkujundamine;

68. kutsub nõukogu üles täiendama ELi inimõiguste ja välispoliitika vahendeid Magnitski üldakti laadse sanktsioonirežiimiga, mis aitaks tugevdada praegu kehtivat üldakti, kuna võimaldaks kehtestada inimõiguste ränkade rikkumistega seotud isikute suhtes viisakeelu ja vara arestimise;

69. rõhutab vajadust kasutada ära ELi konkurentsieelist, et liit saaks kiiresti omandada strateegilise positsiooni rahvusvahelises võistluses kujunemisjärgus tehnoloogiate, näiteks teabe-, kaitse- ja taastuenergiatööstuse arendamiseks ning 5G side kasutuselevõtmiseks, Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisetevõtte jaoks vajaliku keskkonna kujundamiseks ning ELi autonoomse, usaldusväärse ja kulutõhusa kosmosevõimekuse loomiseks, et vältida ELi sõltuvust kolmandate (mitte-Euroopa) riikide tehnoloogia- ja e-hiiglastest; rõhutab, et ELi strateegilise sõltumatuse tagamiseks, eelkõige otsuste tegemise ja suutlikkuse valdkonnas, on tähtis arendada välja usaldusväärne tehisintellekti tehnoloogia; kutsub seetõttu liitu üles säilitama ja suurendama investeringuid sellesse valdkonda;

70. tunnistab ÜJKP osaks olevate tsiviil- ja sõjaliste missioonide kesket tähtsust ning juhib tähelepanu sellele, et neile missioonidele tuleb anda rahu säilitamiseks, konfliktide ärahoidmiseks ning rahvusvahelise julgeoleku, Euroopa identiteedi ja ELi strateegilise sõltumatuse tugevdamiseks vajalikud materiaalsed ja inimressursid; peab aga kahetsusväärseks, et ÜJKP missioonide ja operatsioonide tulemuslikkust õõnestavad püsivad struktuursed puudused, liikmesriikide panuste suured erinevused ja volituste piiratus;

71. on veendunud, et EL ei ole veel ÜJKP valdkonnas oma rohkeid ressursse piisavalt ära kasutanud; kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat, komisjoni ja liikmesriike üles suurendama ÜVJP valdkonnas tehtava koostöö alaseid pingutusi, et muuta ÜJKP tsiviil- ja sõjalised missioonid töökindlamaks, parandada nende tegevussuutlikkust paindlikkuse suurendamise abil, suurendada kohapealset tõhusust ja tulemuslikkust ning suurendada nende volituste ulatust, ühtlust ja selgust; on veendunud, et uued vahendid (näiteks Euroopa rahu-tagamisrahastu) võivad suurendada liikmesriikide vahel solidaarsust ja koormuse jagamist ÜJKP operatsioonide toetamisel ning võivad üldisemalt aidata parandada ELi välistegevuse tulemuslikkust;

72. tuletab meelde, et pikemas perspektiivis edukas tegevus eeldab konfliktide ärahoidmise, leevendamise ja lahendamise kaasavat käsitlust ning tuletab meelde, et konfliktide lahendamine on edukam, kui kogu selle protsessi käigus järgitakse soolise võrdsuse ja võrdõiguslikkuse põhimõtet; nõuab sellistel missioonidel ja nende juhtimisel naiste suuremat esindatust, seda ka läbirääkimistel ja otsuste tegemisel; nõuab soolise aspekti süstemaatilisemat arvestamist ÜJKP missioonidel ja operatsioonides ning seda, et aktiivsemalt toetataks naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 rakendamist ning sellele järgnenud naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevate resolutsioonide, samuti ÜRO Julgeolekunõukogu noori, rahu ja julgeolekut käsitleva resolutsiooni 2250 (2015) rakendamist; palub seetõttu komisjonil tagada kõikide konfliktide ohjamisega seotud tegevuste puhul naiste, noorte, inimõiguslaste ning usuliste, etniliste ja muude vähemuste struktuurne kaasamine;

73. nõuab soolise võrdõiguslikkuse ja vähemuste õiguste tulemuslikku integreerimist ELi välistegevuse strateegilistesse ja operatiivsetesse aspektidesse, mis võiks hõlmata ka naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö uue rahastamisvahendi sihtprogrammeerimist; väljendab heameelt komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja lubaduse üle saavutada oma ametiaja lõpuks eesmärk, mille kohaselt peaks naiste osakaal juhtivatel ametikohtadel ja delegatsiooni juhtide seas olema 40 %; palub, et Euroopa välisteenistus annaks Euroopa Parlamendile korrapäraselt ajakohastatud teavet selle eesmärgi täitmise kohta;

Kolmapäev, 15. jaanuar 2020

74. rõhutab, et terrorismioht valitseb endiselt nii Euroopas kui ka väljaspool Euroopat; on kindlalt veendunud, et terrorismivastane võitlus peaks jääma eelseisvatel aastatel ELi üheks prioriteediks; palub uuel Euroopa Komisjonil esitada terrorismivastase võitluse tegevuskava;

75. toonitab, kui tähtis on tugevdada ELis luurealast koostööd ja see koostöö tagada, kuna terrorism ohustab meie Euroopa põhiväärtusi ja julgeolekut ning võitlus selle vastu nõuab mitmemõõtmelist käsitlust, mis hõlmab nii kõigi liikmesriikide kui ka kolmandate riikide piirivalveasutused, politsei, kohtud ja luureteenistused;

o

o o

76. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogu eesistujale, nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ning liikmesriikidele.
